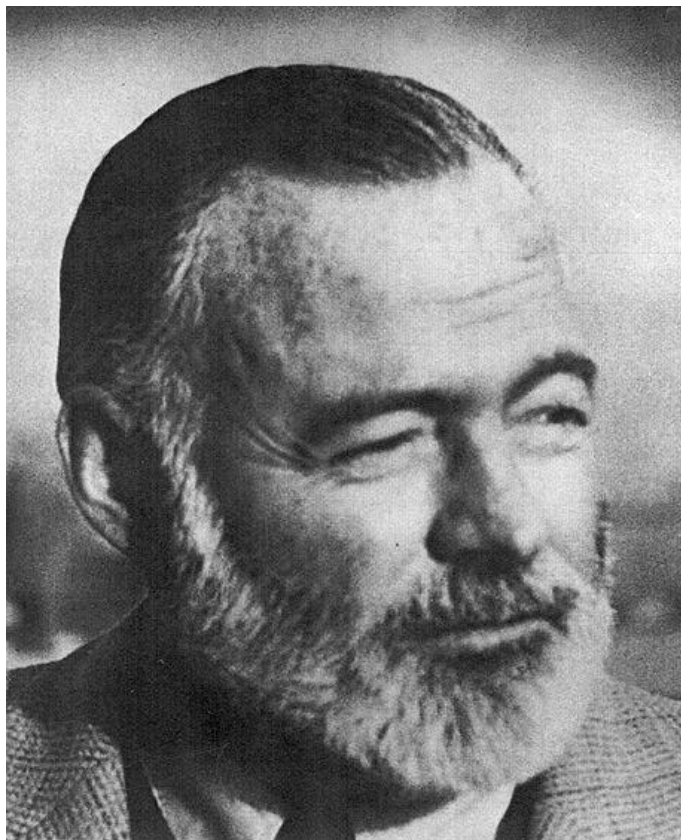

Knižnica A. Bernoláka v Nových Zámkoch

Ernest HEMINGWAY

Bibliografický leták pri príležitosti 110. výročia narodenia
autora

November 2009

ERNEST HEMINGWAY

V tomto roku si pripomíname 110. Výročie narodenia významného spisovateľa modernej americkej literatúry **Ernesta Millera Hemingwaya**, ktorý sa narodil **21. júla 1899** v štáte Illinois v USA v rodine lekára internistu. Od mladých rokov mu učarilo okolie Veľkých jazier pri Chicagu a získal nefalšovaný vzťah k prírode a športu aj vďaka otcovi. Po absolvovaní strednej školy, v ktorej príliš nevynikal pre laxný prístup k štúdiu, sa stal novinárom. Pracoval ako reportér časopisu **“Kansas City Star”** a v roku 1918 sa pripojil k americkej ambulantnej jednotke vo Francúzsku, odkiaľ prešiel do Talianska, kde bol ťažko zranený. Zo zranenia sa vyliečil a v Taliansku slúžil až do konca 1. svetovej vojny. Od roku 1920 pracoval ako spravodajca pre časopis **„Toronto Star Weekly“**. Rok na to sa oženil s H. Richardsonovou, ktorá mu porodila syna Johna. Ako spravodajca bol vyslaný do Paríža, odtiaľ cestoval po celej Európe a Blízkom Východe, kde písal reportáže z doznievajúcich bojov. V roku 1927 sa rozviedol a opäť oženil s P. Pfeiferovou, s ktorou mal dve deti a v manželskom zväzku zotrval trinásť rokov. V priebehu roku 1940 sa na Kube opäť oženil s M. Gellehornovou, ktorú spoznal v Španielsku. Tretia manželka však bola tá, ktorá ho opustila, lebo pochádzala z vyšších kruhov a začala ho podceňovať, vzbudzovala v ňom žiarlivosť a ranila jeho samolúbosť, čo vyústilo do opätovného rozvodu. Štvrtou a poslednou Hemingwayovou manželkou sa stala tiež rozvedená novinárka M. Welshová, ktorá s ním zotrvala až do konca života, kedy prišli depresie a tvorivý útlm. Tieto zdedil po svojom otcovi a tak ako on spáchal samovraždu zastrelením sa. Zomrel **4. júna 1961**.

Ernest Hemingway bol skvelým reportérom, ale jeho príklon k umeleckému a hodnotovému stvárneniu reportáží ho predurčil na jeho nastávajúcu spisovateľskú dráhu. Jeho absolútnou prvotinou boli **„Tri poviedky a desať básní“**, ktoré vyšli v roku 1923 v Paríži. V roku 1925 sa úplne preorientoval na spisovateľskú dráhu a vydal zbierku poviedok **„V našom čase“**. Rok na to napísal román **„Jarné riavy“**, ktorý bol paródiou na román **„Temný smiech“** od Sherwooda Andersona. Na sklonku roku 1926 vydal román **„Slanko aj vychádza“**, zaoberajúci sa morálnym úpadkom Američanov a Angličanov postihnutých a zlomených vojnou. V krátkom časovom odstupe vydal zbierku poviedok pod názvom **„Muži a ženy“**, ktorou zaznamenal široký čitateľský úspech. V priebehu roku 1929 uzavrel jeden zo svojich najúspešnejších románov **„Zbohom zbraniam“**, ktorý je príbehom lásky medzi zraneným americkým vojakom a mladou anglickou ošetrovatelkou. Keďže si veľmi obľúbil býčie zápasy a považoval ich za veľmi nebezpečný šport, venoval im svoj román **„Smrť popoludní“** vydaný v roku 1932. Rok na to vydal zbierku poviedok pod názvom **„Vítaz nič nezíska“**, v ktorej pod vplyvom veľkej hospodárskej krízy tridsiatych rokov prevažuje ostrý sociálno-kritický náboj. V roku 1935 prejavil svoje silné ľavicové cistenie napísaním rozsiahleho a rozhorčeného článku pojednávajúceho o smrti dvesto nezamestnaných ľudí v pracovnom tábore. Únik z amerického sociálneho a hospodárskeho marazmu našiel v cestách po Afrike počas, ktorých vytvoril romány **„Zelené pahorky Afriky“** a **„Snehý Kilimandžára“**, ktoré tiež pozitívne zarezovali v širokej čitateľskej obci. Umelecky veľmi pozoruhodným autorovo kratšie dielko, ktoré vydal v roku 1936 pod názvom **„Krátky a šťastný život Francisa Macombera“**. V ďalšom slede vydal román **„Mať a nemať“**, v ktorom na základe série noviel o Harrym Morganovi riešil sociálne problémy v kolektívnom konaní. V roku 1938 vydal **„Piatu kolónu“** a **„49 poviedok“** čerpajúcu z obdobia dramatických udalostí počas obliehania Madridu. Najrozsiahlejším Hemingwayovým dielom je román **„Komu zvoní do hrobu“** z roku 1940, zaoberajúci španielskou občianskou vojnou, jej nezmyselnosťou, krutosťou a autorovou apeláciou za humanizmus, ľudskú solidaritu a záchranu celej Európy. Po dlhšom čase začal vydávať v časopise **„Cosmopolitan“** seriálovo svoj predposledný román **„Cez rieku a pod stromy“**, o láske starnúceho amerického plukovníka k mladej aristokratke.

Tento román je vlastne paralelou autorovho vzťahu k mladej A. Ivaničovej – Juhoslovanke, ktorá bola posledným, ale už len platonickým objektom jeho lásky.

Vrcholným dielom E. Hemingwaya sa stal román útlý rozsahom , ale veľký obsahom , ktorý bol vydaný v roku 1952 pd názvom „**Starec a more**“. Za tento krátky román či rozsiahlu novelu Hemingway dostal v roku 1954 Nobelovu cenou za literatúru. Fabula-dej novely spočíva v boji starého rybára s morom o rybí úlovok a napokon boj so žralokmi o holý život, ale myšlienka na chlapca Manolina a rodákov z dediny mu doráňanému a porazenému pomáha prežiť. Sujet – myšlienka diela spočíva vtom, že človeka možno poraziť, ale nie zničiť. Po smrti vyšli autorovi odložené a takmer dokončené rukopisy ako dve knihy s názvom „**Pohyblivý sviatok**“ a „**Ostrovy v prúde**“.

E. Hemigway bol majstrom krátkych foriem a jeho jadrný štýl sa stal pojmom v modernej svetovej literatúre. Celý život unikal pred civilizovanou americkou spoločnosťou presiaknutou malomeštiactvom, snobstvom a rôznymi direktívami a predpismi a utiekal sa k prírode, športu a poľovačkám. Patril ku generácii spisovateľov , ktorá vošla do dejín literatúry pod názvom „**Stratená generácia**“. Sem patrili napr.: F.S. Fitzgerald, M.Twain a iní, ktorí boli negatívne poznačení vlasteneckými ideálmi prvej svetovej vojny. Pred pesimizmom a nihilizmom vtedajšej vojnu poznačenej spoločnosti unikal k prírode a k obdivu amerických frontierov, bojovníkov za slobodu a oslobodenie od civilizačných konvencií. Uchvacovali ho rizikové povolania, kde sa naplno prejavilo hrdinstvo človeka zbaveného pretvárký a strojenosti.

Tento bibliografický leták vydáva Kniznica A. Bernoláka v Nových Zámkoch pri príležitosti narodenia autora. Obsahuje abecedne radené, neanotované záznamy kníh E. Hemingwaya, ktoré sa nachádzajú vo fondoch KAB, kníh o ňom a použitej literatúre.

Záznamová časť.

Diela E. Hemingwaya:

Komu zvonja do hrobu; z anglického originálu ... preložil Alfonz Bednár. - [1. vyd.]. – Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1981. - 420 s. ; 20 cm. - (RETRO, 9. zv.).

Komu zvoní hrana; z anglického originálu ... preložil Jiří Valja, ilustrácie Pablo Picasso. - [1. vyd.]. - Praha : Mladá fronta, 1962. - 456 s. ; 20 cm. - (Máj, zväzok 17).

Mat' a nemat'; z anglického originálu ... preložil Miloš Ruppeltdt. - 2. vyd. – Bratislava : Slov.spisovateľ, 1996. - 193 s. ; 21 cm. - ISBN 80-220-0714-5.

Ostrovy v prúde... z anglického originálu .. preložila E. Chmelárová
Bratislava : Pravda, 1972. 464 s.

Povídky /; z anglického originálu ... preložil Radoslav Nenadál, ... [et.al.]. - [3. vyd.]. – Praha : Odeon, 1978. - 452 s. ; 21 cm.

Rajská záhrada... – z anglického originálu ..preložila A. Rupeltdtová
Bratislava : Smena, 1991. 192 s.

Slnko aj vychádza; z anglického originálu ... preložil Jozef Kot. - 1. vyd. –
Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1968. - 213 s. ; 20 cm. - (SPKK).

Smrt odpoledne.. – z anglického originálu ... preložili R. a L. Pellarovi
Praha : Odeon, 1981.297 s.

Snehý Kilimandžára ; z anglických originálov ... preložili Jozef Olexa a Peter Ždán výber zostavil
Jozef Olexa. - 1. vyd. –
Bratislava : Tatran, 1970. - 269 s. ; 18 cm. - (Čítanie študujúcej mládeže, Zv. 23).

Starec a more; z anglického originálu ... preložil Juraj Vojtek, ilustroval Ľudovít Hološka. - 2. vyd. -
Bratislava : Mladé letá, 1990. - 103 s. ; 21 cm. - (Mimočítanková literatúra pre ZŠ). - ISBN 80-06-
00237-1.

Sařec a moře; z anglického originálu ... preložil Frantiřek Vrba. - 2. vyd. –
Praha : Státní nakladatelství krásné literatúry a umění, 1961. - 111 s. ; 17 cm. - (Světová řetba, zv.
259).

49 poviedok.. – z anglického originálu ... preložil J. Olexa
Bratislava : SVKL, 1961. 463 s.

Zelené pahorky africké; z anglického originálu ... preložili Luba a Rudolf Pellarovi. - 4. vyd. –
Praha : Orbis, 1972. - 228 s. ; 21 cm. - (Edice Cesty).

A folyón át a fák közé; z anglického originálu ... preložil Göncz Árpád. - 2. vyd. –
Bratislava : Madách Könyvkiadó, 1989. - 261 s. ; 20 cm. - (Európa Zsebkönyvek). - ISBN [963-07-
4880-0].

Afrikai vadásznapló; z anglického originálu ... preložil Szász Imre. - 2. vyd. –
Budapest : Szépirodalmi Könyvkiadó, [1989]. - 256 s. ; 18 cm. - (Olcsó könyvtár). - ISBN 963-15-3394-
8.

Akiért a harang szól : regény; z anglického originálu ... preložil Sötér István, doslov Bodnár György. -
[1. vyd.]. –
Budapest : Kosmosz Könyvek, 1977. - 458 s. ; 21 cm. - (Fiatalok Könyvtára). - ISBN 963-211-220-2.

A Kilimandzsáro hava : elbeszélések /; z [anglického] originálu ... preložil László T. András ...[et al.]. -
[1. vyd.]. –
Szentendre : Interpopulart Könyvkiadó, 1996. - 107 s. ; 20 cm. - (Diák- és házikönyvtár-Populart
füzetek, Zv.114). - ISBN 963-613-167-8.

Az öreg halász és a tenger. : Elbeszélések. –
Budapest : EURÓPA Könyvkiadó, 1995. - 283 s. - (Európa Diákkönyvtár). - ISBN 963-07-5859-8.

Búcsú a fegyverektől; z amerického originálu ... preložil Örkény István. - 2. vyd. –
Budapest : Európa Könyvkiadó, 1963. - 343 s. ; 19 cm. - (Milliók Könyve).

Elbeszélések; z anglických originálov ... preložil András T. László ... [et al.]. - 1. vyd. –
Budapest : Magyar Helikon, 1970. - 582 s. ; 17 cm. - (Ernest Hemingway Művei, zv. I).

Fiesta : a nap is felkel; z amerického originálu ... preložil Déry Tibor. - [1. vyd.]. –
Budapest : Európa Könyvkiadó, 1962. - 249 s. ; 19 cm.

Francis Macomber rövid boldogsága*A Kilimandzáró hava : [két elbeszélés] / Ernest Hemingway ;
z amerických originálov ... preložili András T.László a Szász Imre. - [1. vyd.]. –
Budapest : Magyar Helikon, 1970. - 72 s. ; 19 cm.

Karácsony a világ tetején; z anglického originálu ... preložil András T. László ...[et al.]. - 1. vyd. -
Bratislava : Madách Könyvkiadó, 1975. - 396 s. ; 20 cm. - (Világjárók, Zv. 102). - ISBN 963-280-248-9.

Szigetek az Áramlatban / Ernest Hemingway ; z amerického originálu ... preložil Göncz Árpád. - [1.
vyd.]. –
Budapest : Európa Könyvkiadó, 1973. - 544 s. ; 17 cm. - (Magyar Helikon).

Vándorünnep; z anglického originálu ... preložil Göncz Árpád. - 2. vyd. –
Budapest : Európa Könyvkiadó, 1968. - 235 s. ; 16 cm.

Die grünen Hügel Afrikas; z anglického originálu ... do nemčiny preložila Annemarie Horschitz-Horst.
- 1. vyd. -
Berlin und Weimar: Aufbau-Verlag, 1975. - 288 s. ; 19 cm.

Knihy o ňom:

Brown, John

Hemingway /; z franc.orig. ... preložila Agneša Kalinová. –
Bratislava : Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1965. - 276 s. ; 17 cm. - (Knížnica estetického
vzdelávania).

Gribanov, Boris

Hemingway.. - 3. vyd. –
Bratislava : Obzor, 1980. - 456 s.

Machala, Drahoslav

To pravé miesto. : Reportér Hemingway. - 2. přeprac. vyd. 1. vyd. –
Praha?Bratislava : Novinář?Slovenský spisovateľ, 1987. - 409 s.

Machala, Drahoslav

Reportér Hemingway. : (To pravé miesto). –
Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1980.

Sládek, Čestmír

Hemingwayova Afrika. –
Praha : Pressfoto, 1974. - 276 s. ; 16 cm. - (Kontakt).

Sükösd, Mihály

Hemingway világa / Mihály Sükösd. - 2. vyd. –
Budapest : Európa Könyvkiadó, 1977. - 208 s.

Použitá literatúra:

Dejiny svetovej literatúry 2 / Milan Pišút a kolektív. - [1. vyd.]. –
Bratislava : Osveta, 1963. - 524 s. ; 24 cm.

Dejiny anglickej a americkej literatúry / Štefan Baštín-Jozef Olexa-Zora Studená. –
Bratislava : Obzor, 1993. - 347 s. ; 24 cm. - ISBN 80-215-0253-3.

Encyklopédia spisovateľov sveta / zostavovateľ Ján Juríček a kolektív autorov. - [1. vyd.]. -
Bratislava : Obzor, 1987. - 643 s. ; 24 cm.

Slovník spisovatelů = Spojené státy americké / Zdeněk Vančura ...[et al]. –
Praha : Odeon, 1979. - 732 s. ; 20 cm.

Názov: Ernest Hemingway – bibliografický leták pri príležitosti 110. výročia narodenia autora

Zostavil: Vojtech Gottgeisel – UKIS KAB NZ

Zodpovedná: Marta Szilágyiová – riaditeľka KAB NZ

Vydala: Knižnica A. Bernoláka v Nových Zámkách

Termín: november 2009

Náklad: 20 ks

Tlač: KAB NZ